

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane pe 1/2 an 5 România și străinătate pe an 14 franc pe 1/2 an 7	Prețul inserțiunilor Pentru publicațiuni oficiale, concurs, ediții etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aici în sus 10 coroane	Corespondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIUNEA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
--	---	---

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —
de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

Istoria lășirii sectei nazarene.

(Urmare)

Aci apoi incepe să dovedească, că omul trebuie mai întâiu ori și cum să creadă, ca să poată fi botezat. Însă botezul — zice el — e sigilul, cu care se sigilează decât numai adevărata credință; și numai aceia, cari sunt astfel sigilați, vor cunoaște adevărul și numai ei vor ajunge în împărăția ceriurilor (!). Toți ceilalți nu sunt decât spioni uricioși în împărăția lui Dumnezeu cărora li-se va respălăti cum li-se cuvine deja în lumea aceasta — „și aceștia sunt chiar cei-ce vă persecută și vă pedepsesc fără de milă ca pe nisce făcători de rele; toate aceste pentru cuvântul lui Dumnezeu! Dar v'a spus Mântuitorul: „Voi sunteți prietenii mei, dacă faceți ceea-ce eu vă poruncesc. Eu nu vă mai consider slugi, căci sluga nu știe, ce face stăpânul seu, ci v'am numit prietenii, căci tote ce am auzit eu dela Tatăl meu, v'am împărtășit și voaue.” ... „Deci dacă vă persecută, suferiți, căci mai apoi veți fi fericiți, când cei-ce vă persecută vor ajunge în temniță, de unde nimenea nu mai iese (Apocal. 13. 10...)

Termină epistola aceasta în următorul chip: „Pentru legea noastră cea din urmă dovadă și justificare va fi dacă vom ținea până în sfârșit, că Dumnezeul lui Avram, al lui Isac și al lui Iacob, Dumnezeul lui Sedrah, al lui Misah și al lui Avdenago¹² este și Dumnezeul nostru, deci noi în Cristos am slujit, adevăratului și unului

¹² Sedrah, Nisah și Avdenago au fost Israeliteni, cari pe timpul robiei Vavilonului nu au voit să se închine chipului celui de aur, pe care la pus în locul lui Dumnezeu, împăratul Nebucadnezar și din cauza aceasta toți trei au fost legați și aruncați în cuptoriu de foc. Dar lor nu li-s'a aprins nici părul, deci văzând acesta îi chemă din cuptoriu împăratul și-i rădică la demnități înalte în pământul Vavilonului (Prorocul Daniel cap. 3).

Dumnezeu, pentru care ne și uresce și ne persecută satana în mânia și invidia sa¹³.

Însă când Calmar a ajuns odată în temniță și apoi nebunind s'a lăpădat de nazarenism, și pe lângă această epistolă a lui Fröhlich ușor s'ar fi eșit la capăt cu urmașii credinței nazarene peste tot încă răspândiți numai sporadic și s'ar fi putut strivi pentru totdeauna acest absces al creștinismului, dacă — ca adevărat blăstēm — nu s'ar fi aflat un oare-care Carol Etei (Etei Károly), care mai înainte pentru jaf împreunat cu omor (rabló-gyilkosság), a tânjit 12 ani întregi în temniță, unde a învățat să cunoască nazarenismul.

Când adevărat acest tâlhar a scăpat din robie, el se arată ca apostol nazarean foarte netolarant, umbland din sat în sat și vênând suflete neprecaute în negrul întuneric al legii nazarene. Așa ajunge el pe la anul 1863 și la Vásárhely (II. M. Vásárhely), unde în direcțiunea aceasta înaintea lui începuse deja să lucreze Iosif Tot (Toth Jozsef), care a primit nazarenismul în Suboțița, dar par'că nu a avut chiar Dumnezeu știe ce noroc „în convertire”. Aci deci își desvoaltă Etei activitatea sa reacțională și aceasta o face cu atâta vioșie și atât de neobosit, încât orașul Vásárhely degrabă devenise cea mai mare și cea mai compactă comuniune nazareană, centrul și punctul de sprijin al acestei credințe particulare în progresarea ei și în cucerirea turmelor nepăzite destul de bine ale oilor credule. Aci ei și'au ficsat și mărturisirea lor, pe care a subșternut-o ministrului

¹³ Despre persecutarea nazarenilor în Ungaria a raportat Fröhlich și celorlalți aderenți ai sei. Așa scrie el la 12 Ian. din acel an „Comunei din Bern” pe lângă altele și următoarele: „Vă dau de scire scumpilor prietenii, că o parte a comunei noastre se află în mare jale, și adevărat cea din Ungaria. Acolo popilor iar le-a succes să câștige dela împărat dreptul, cu l-au avut înainte cu 400 de ani, ca adevărat să aibă loc și vot a-i judecă (invisiția). Această rutină popii (die Pfaffen) au primit-o mai bine de la părintele lor, de la diavol, decât toți ceilalți oameni: pentru că ei și așa nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu, iar acestora, cari ar voi să între, nu le permite pentru că ei au aceleași interese, cari le are și diavolul; ei sunt plenipotenți și executătorii mâinii și voinței lui. Ei fac după caprițul lui precum o fac aceștia fiii (noi) lui Dumnezeu după voia lui Cristos.... Însă ei numai aici sunt puternici și tari și au cinstă, vază și zile bune, dar colo (în lumea cealaltă) vor fi părtași de blăstēm dimpreună cu diavolul.”

de culte și de instrucțiune publică. Se mai știu după nume doi sau trei misionari nazareni din aceasta primă perioadă de lățire în Ungaria a credinței nazarene.

Așa, pe la anii 50 în Pacir a lucrat mai vioiu un oare-care *Hakl* asemenea prietin personal a lui Fröhlich. Aci el a convertit și pre *Iosif Noter* (Notter József) episcopul comunei calvine de acolo, care apoi a devenit mâna lui dreaptă întru răspândirea mai departe a utopiei nazarene. Din Pacir învățătura aceasta a trecut în Omorovița învecinată, unde — după cum am aflat din spusele lor rezervate — cel mai rîvnos apostol a fost oare-care *Molnár*.

Și un oare-care *Stefan Rab* (numit „poetul“ Zavi-zonici) se află în cununa aceasta. El a fost mai întâiu oficianț în biblioteca ministeriului de interne din Viena, iar mai târziu părăsește acest loc din cauza unui morb și vine în patria sa, în Ungaria. Aci el se desvăleşte nazarean. A fost om foarte înfocat și nepacinic, deci — și în contra principiilor nazarene — el pe lângă a face propagandă pentru credința cea nouă, se mai ocupă și cu politizarea. Împrejurarea aceasta de graba l-a adus în conflict cu poliția de stat din Buda. De el cu vremea n'a ramas nici urmă nici vorbă. Unii afirmă, că ar fi murit în temnița din Budapesta, alții iar, că s'ar fi măritat după el o văduvă bogată din Ardeal. Versiunea cea din urmă nu e de crezut întru cât Zavi-zonici a fost om foarte urit¹⁴.

Din Vásárhely învățătura nazarena a trecut în comitatele învecinate Csanád și Békés, iar de aci în Bihor și în comitatul Aradului. În Ardeal încă se află sporadic aderenți de ai nazarenismului¹⁵.

Centrele de proptă de azi ale nazarenismului sunt: Vásárhely, Timișoara, Segedinul și Subotița (Szabadka N. Tr.). Din aceste cetăți ei operează oare-cum sistematic. Croitorii, morarii, orologerii lor neconținut cutrică și cele mai îndepărtate ținuturi și recrutează oameni pentru nazarenism adeseori într'un mod ne mai auzit de viclean¹⁶.

V. Mărturisirea nazarenilor, organizația și obiceiurile lor

Am ajuns la capitlul cel mai greu al lucrării noastre. A caracteriza această credință în toate principiile ei e foarte greu. Câte capete atâtea concepte. (Quot capita tot sensus. Nota Trad.) *Nazarenii nu au ajuns încă la o unitate organică, la o armonie strictă în ce privește învățăturile lor; și poate-că ei mai degrabă vor dispărea înainte de ce vor ajunge la aceasta preste tot.* Și din st. Scriptură fie-care nu ia decât aceea, ce lui personal i-se pare, ce el află de bine. Poate-că s'ar putea zice, că și ei ca și mulți frați asemenea lor nu convin decât în lăpădarea principiilor fundamentale ale bisericii lui Cristos.

A. Învățătura despre cuvântul lui Dumnezeu.

Isvorul conștiinței lor religioase e st. Scriptură exclusiv preferind Testamentul nou. Mai bine le place vorbirea *din munte* a lui Cristos (Mat. cap. 5, 6 și 7), cari ei o „interpretază“ în înțeles literal și Apocalipsa lui Ioan, din care scoțând unele lucruri le aplică la noi iar altele le folosesc spre exaltarea și mai mare a fan-tașiei lor și de altcum înferbintate.

Testamentul vechiu are mai mult însemnătate istorică. Din acesta citesc îndeosebi psalmii, pe Isaia și Ieremia. Prorocia lui Isaia și ideile lui sociale le aplică și la timpul de față.

Ei susțin, că biblia *pentru neamul omenească* e unica adunare de sine stătătoare a revelațiunii lui Dumnezeu și unicul izvor a cunoștinței de Dumnezeu. Tot ce e în biblie ajunge, ca omul să știe ce are să facă pentru a se mântui. În fața bibliei st. Tradițiune trebuie să fie delă-turată. Istoria bisericii lui Cristos începând din timpul apostolilor și până la era lor, n'are nici o valoare. Din acest punct de mănecare al lor biserica dreptmăritoare, care afară de st. Scriptură și în s. Tradiție¹ vede revelațiunea divină, procede incorect, căci ea afară de revelațiune divină se mai servește și de vorba omenească (s. Tradițiune), se servește de invențiuni spre folos.

Susținând, că pentru cunoașterea credinței și a vieții creștine nu e de lipsă decât numai unica st. Scriptură, ei se provoacă la: Psal. 118, 5; Luca 16, 29—31; Rom. 1, 16; 3, 21; I. Cor. 4, 6; 14, 37; II. Tim. 3, 15; iar dacă s'apucă să desconsidere învățăturile noastre, că afară de st. Scriptură mai avem trebuință și de st. Tradițiune, atunci indegetează Mat. 15, 1—9; Marcu 7, 5—13; Col. 2, 8; Galat. 1, 8; II. Tim. 3, 16, 17; Tit. 1, 14; Apocal. 22, 18; Psalm. 117, 8; Ieremia 17, 5;² iar apărând modul lor arbitrar de a înțelege și a interpreta st. Scriptură citează: Marcu 13, 37; Ioan 5, 39; Fapte 17, 11; Iacob 1, 15; Ioan 2, 27—29, II. Petru 1, 19; II. Cor. 3, 14—16; Colo-seni 3, 16³.

Nu ne-am pus problema, ca pe lângă indicarea principiilor nazarene și pe lângă culegerea dovezilor acestor principii să intrăm totodată și în combaterea sistematică a acestora, totuș nu putem, ca în capitlul acesta să nu oprim cetitorii la unul sau la alt moment făcând reflexiune ici mai scurtă colo mai lungă dar în general totuș numai fugitivă. Așa și aici vom face numai obser-vările următoare :

1. E în general cunoscut faptul, că nazarenii să folosec mult cu desteritate și versarea, ce o au în st.

¹ Vezi: *Введение въ православное Богословіе, Макарія, митрополита Московскаго и коло-менскаго, издание пятое С. Петербургу 1884.* (Introducere în teologia dreptmăritoare, de Macarie metropolitul Mosevei și al Colomeei, ediția V. S. Petersburg 1884) pag. 339—363.

² Aceste și încă câteva locuri și protestanții le aduc în contra st. Tradiții.

³ La aceste locuri se provoacă și bap-tiștii și stundștiții; mai încolo vom mai da de multe astfel de locuri, dar credem, că nu e nici o lipsă ca și la aceste.

¹⁴ „Foia“ în »*Тавор*« (Iavor) din anul 1882 Nr. 9.

¹⁵ Szeberényi pag. 51.

Scriptură. „Noi știm aproape toți de rostul st. Scriptură și o interpretăm, dar nu cum o fac aceasta popii voștri, ci sub inriurirea st. Duh“, accentuează ei des. Noi lăudăm pe Domnul ceriului și al pământului, căci chiar ceea-ce a ascuns înaintea învățaților și savanților a arătat celor proști (Mat. 11, 25); în adevăr acum a sosit timpul, ca aceea, ce e prost înaintea lumii, să facă de rușine pe cei învățați (I. Cor. 1, 27).

Când cineva se dimitte cu ei în dispută și prin aceasta le dă ocaziune să se folosească de st. carte va ajunge degrabă a se covinge cât sunt ei de mărginiți și de unilaterali.

Nazareanul interpretează un loc din Scriptură fals, un alt loc iară nu-l privește; odată șterge arbitrar câtă un vers de la mijloc fără considerare la ceea ce premerge și la ceea-ce urmează, altă dată iar un lucru secundar oare-care îl scoate la iveală ca ceva de căpetenie, iar lucrul de căpetenie iar caută să-l retacă. Ceea-ce-i mai mult, el adeseori în focul disputei va interpreta una și aceeași noțiune în diferite chipuri și ajunge astfel la concludsiuni totul contrare. Iar dacă îl faci atent, el va răspunde cu ochii plecați: „Așa stă scris, dar tu vei avea să răspunzi pentru vorbele tale“!

2. Nazarenii afirmă, că st. Scriptură pentru oameni e unica colecțiune a descoperirilor dumnezeesci, și o consideră de unicul izvor al cunoștinței de Dumnezeu și de unicul educator în viața plăcută lui Dumnezeu. E bine! Remân ei consecvenți și credincioși acestui princip? Noi afirmăm că nu. Ținuta nazarenilor față de st. Scriptură e de tot alta, de tot întunecoasă. Căci nazarenii nu iau refugiul la st. Scriptură, ca să învețe ceva, ci o deschid și citează numai pentru a documenta vederile lor adunate din toate părțile (în original: din munți din văi. N. Trad.). St. Scriptură la ei n'are valoare normativă, ci din contră ea le servește de material și de document, cu care încearcă să documenteze înaintea lumii invențiunile lor. Izvorul organizațiunii, a traiului lor etc. nu e st. Scriptură, materialul, din care ei scot principiile lor e individuala lor esperință mărginită și st. Scriptură nu e decât un criteriu mai înalt, cu care se poată întări tot, ceea-ce ei deja mai înainte au decis, sau cu alte cuvinte: St. Scriptură înaintea lor nu e decât aceea, de ceea-ce ei voic să o considere, e așa cum ei o interpretează. Deci părerea lor judecă asupra conținutului st. Scripturi.

Dar dacă pentru una sau altă vedere, pentru una sau altă espresiuine, n'ar afla în toată biblia nici un fel de dovadă, ce fac atunci? E, atunci le vine în ajutor elocvența lor, speculează și întorchează cum se poate.

3. Nici aceea nu e adevăr sânt, că la ei n'ar esista tradiție. Esistă și încă în ce măsură! Așa sunt ideile capacităților nazarenilor de mult morți, șablonul în rugăciune, de cari în Scriptură nu se află urmă și uniformitatea în interpretarea versurilor principale dar mai vârtos a acelor, cari le folosesc contra bisericii noastră dreptmăritoare.

B. *Învățătura despre biserica lui Cristos*

Noi mărturisim, că biserica lui Cristos e adunarea oamenilor, care cred în Cristos. Această adunare — spre viața noastră cea de veci — e instituită prin Domnul, e întrunită prin cuvântul lui Dumnezeu, prin taine și prin preoție și stă sub conducerea st. Duh⁴.

Biserica dreptmăritoare deci nu dispune, că în ea nu pot fi decât numai anumiți membrii, provezuți deja înainte cu însușiri statorite și condiționate, ci ei aparține tot omul, care e botezat și crede în Cristos și în s. taine.

La nazareni aceasta e de tot altcum.

1. În privința aceasta la ei se ivește în deplina ei strălucire, rătăcirea *donatistă*, după care biserica lui Cristos nu se poate constitui decât numai din membrii predestinați și lipsiți de păcat.

Fie-care adunare a lor — putem zice liber — e împărțită în membrii masculini și feminini. Fie-care grupă iar se subimparte în două părți. Celei prime aparțin „frații“ resp. „surorile“, iar categoriei a doaua aparțin „prieteni“, resp. „prietenele“. — „Frații și surorile“ sunt acei „credincioși“, cari au trecut „prin toate“ chinurile renașterii, sunt botezați și se cuminecă; iar „prieteni și prietene“ sunt acele suflete păcătoase, cari n'au ispășit încă de plin viața lor anterioară, deci nu i-au aflat încă vrednici să-i boteze și prin aceasta să între în adunare. Putem zice, că aceștia se află în perioada ispitelor și a educațiunii și îi putem asemăna cu catehumenii (învățăceii din familii evreice sau păgâne) bisericii primitive. O astfel de penitență poate dura și numai 5—6 luni, dar fiind-că nu e lucru ușor a obține darul unui nazarean curat și adevărat dela roată, o astfel de penitență poate ține și 5—6 ani și ușor se poate întâmpla, că unul sau altul să moare în cursul acestei penitențe, atunci înzădar a suspinat și s'a văierat în șirul păcătoșilor „prieteni“, n'a fost nici-de-cum vrednic să devină frate, (resp. soră), deci acum trebuie să ispășască păcatele sale în chinurile iadului — așa zic atunci acei adevărați nazareni.

„Frații“ și „surorile“ se numesc pre sine „nepăcătoși“, „sânți“, „credincioși“, „mântuiți“, „convertiți“, „dragii lui Dumnezeu“, și poate că și mai pe sus.

(Va urma)

Istoria, întrebuintarea și însemnarea luminărilor de ceară în cultul bisericii ortodoxe

Un loc însemnat între lucrurile sante ocupă și acele obiecte, ce s'au luat din natura externă în cercul cultului divin, și anume pentru raportul lor simbolic față cu adevărurile supranaturale ale credinții. La aceste

⁴ *Православное догматическое богословие сочинение Филарета архиепископа черниговскаго издание третье, С. Петербург 1882, часть вторая*, (Teologia dogmatică dreptmăritoare scrisă de Filaret arhiepiscopul din Cernigova, ed. a treia St. Petersburg 1882, v. II. pag. 221 (Trad.).

simboale naturale se numără: lumina, pâinea, vinul, apa, untul de lemn și s. mir.

De și luminările nu sunt precum pâinea și vinul la taina euharistiei, și untul de lemn la taina mirului și a s. ungeri, mijloace, prin cari se împărtășesc creștinilor darurile cele mari înalte dumnezești, apoi sunt ele totuș mijloace prea însemnate, de cari se folosește biserica în cultul public al creștinilor, spre a simboliza prin ele pe de o parte ideile cele mai profunde ale religiei creștine, adevărurile cele mai înalte dogmatice și morale, pe de altă parte spre a sporî prin ele religiozitatea creștinilor.

Această însemnare adâncă a luminărilor întrebunțate în cultul creștin, și mai ales cel public, mi-a dat anză a vorbi în cele următoare cu puține cuvinte despre istoria, întrebunțarea și însemnarea luminărilor în biserica ortodoxă.

Deja la cultul popoarelor celor mai vechi păgâne aflăm luminările întrebunțate ca simboale ale cultului. Așiderea și în cultul religiei mozaice dăm de ele ca de un simbol ființial și multilateral al cultului. Probă ne este sfeșnicul cel de aur din cortul mărturiei și cele zece sfeșnice de aur din templul lui Solomon.

Că și în cultul bisericii creștine au fost chiar din început întrebunțate luminările se poate afirma cu tot dreptul; trecut-au doară din cultul mozaic în cel creștin multe obiecte, cari se rapoartă la cult. După Baroniu luminările precum și sfeșnicele să fi fost întrebunțate acum pe timpul apostolilor în adunările religioase ale creștinilor, o afirmare, care își află întărirea în însașă sânta Scriptură, căci în Faptele apostolilor (20, 7, 8) cetim următoarele „*Iară intru una din sâmbete adunându-se învățăceii să frângă pâne, Pavel vorbiă cu ei vrând să purceadă a doua zi și lungăa vorba până la miezul nopții, și erau multe luminări în foisorul unde erau adunați*“. Din acest loc al sântei Scripturi e vederat, că luminările au fost deja întrebunțate pe timpul apostolilor în adunările religioase ale creștinilor, pentru că se zice: „adunându-se învățăceii să frângă pâne“.

Fiind luminările întrebunțate la servițal dumnezeesc deja pe timpul apostolic, a trebuit să se conserve și în timpul imediat următor în cultul creștin; și ele s'au și conservat intru adevăr. Întrebunțarea luminărilor eră, ba deveni neevitabilă prin circumstarea, că creștinii în primii trei secolii din cauza prigonirilor rar când puteau serbă cultul lor dumnezeesc precum și agapele în public la lumina soarelui, ei erau nevoiți a face adunările lor religioase noapte sau de a-și lua refugiu la catacombe. Chiar din locul citat la faptele apostolilor (20, 7, 8) se poate face concluziunea, că Pavel a adunat pe credincioși abia după apusul soarelui sau mai bine zis noaptea din cauza prigonirilor, ce le aveă el a le îndurâ din partea Iudeilor în călătoriile sale împreună cu aderenții săi; căci convorbirea lui Pavel cu credincioșii din Troada n'a putut dură mai multe oare și ritul liturgiei nu eră încă așa de

desvoltat, precum deveni el mai târziu; deci cuvintele din citatul numit: „*vorbiă cu dânșii până la miezul nopții*“ ar rămâne neexplicabile și întunecoase, dacă s'ar fi adunat credincioșii fiind încă ziua. Că creștinii pe timpul apostolilor erau nevoiți a face adunările lor liturgice noaptea, se cunoaște și din alte locuri ale sântei Scripturi, d. e. din Faptele apostolilor (12, 12) — unde cetim, că eliberându-se apostolul Petru prin un înger din închisoare și venind la casa Mariei, maicei lui Marcu „*a aflat aici mulți adunați rugându-se*“.

Însă creștinii din primii trei secolii nu erau totdeauna și pretutindene așa de strimtoriți și prigonți, încât n'ar fi putut serbă cultul dumnezeesc și în public; și la aceste adunări religioase publice aflăm încă întrebunțate luminările de creștini; despre aceasta ne convingem din actele martirice, din cari voiu să induc numai un citat, și anume din actele sântului martir Felix, carele sună:

„Clara coronantur densis altaria lychnis

„Lumina ceratis odolentur odora papyris

„Nocte dieque micant, sic nox splendore diei

„Fulget: et ipsa dies coelesti illustris honore.

Istoria bisericească, actele martirice și chiar și istoria profană ne dau dovada cea mai sigură, că luminările s'au întrebunțat la cultul dumnezeesc creștin în timpul apostolic și al celor trei secolii primi, ori de îl serbau creștinii cultul lor divin ziua s'au noaptea, în public sau pe ascuns, în biserici sau prin catacombe.

Abia prin rădicarea religiei creștine la religione de stat prin Constantin cel Mare deveni exercitarea cultului divin liberă. Cultul a ieșit din întunerecul nopți la lumina soarelui, din catacombe a intrat în biserici. Constantin cel Mare nu numai prin rădicarea religiei creștine la religione de stat a contribuit foarte mult la aceea, că cultul dumnezeesc s'a putut serbă pretutindene în imperiul roman în public, ci el a căutat și toate mijloacele de a-l infrumșețâ cultul, ordonând între altele, că luminările, cari și până atunci se întrebunțeau în biserică, să se întrebunțeze mai ales la sărbători mari într'un număr mai mare, și nu numai în biserică ci și afară de biserică. Istoriograful bisericesc Eusebiu zice adecă despre împăratul Constantin cel Mare: „Privighierea cea sântă de noapte spre ziua de Paști o prefăcû el în ziua cea mai senină și luminoasă prin aceea, că porunci, ca să se pună colonne de ceară prin toată cetatea și ca să se poarte făclii de ceară de cei designați spre accasta prin toate locurile.“

(Va urma)

Varietăți

Reuniunea învățătorilor gr. ort. rom. din protopopiatele arădane I—VII și-au ținut adunarea lor gen. din acest an în Giula la 23 Iulie n. Afară de ședințele oficiale, ținute în biserică, nici una din

festivitățile proiectate a se țineă cu ocaziunea adunării nu au avut loc din cauza demonstrațiilor antiromâne ale ungarilor din Giula.

Convocare. Cu convocare la ș-ul 41 din Statute, prin aceasta convocăm adunarea generală a despărțământului Boșea al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român pe 6. August st. n. la 10 oare a. m. în comuna Boșea Română, la carea P. T. Domni membrii, precum și alți iubitori și sprijinitori ai culturii poporului român sunt invitați a lua parte. Programul adunării: 1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului, 2. Raportul anual al comitetului, 3. Censurarea socioților, 4. Stabilirea bugetului pe anul viitor, 5. Disertațiuni din partea membrilor de comitet: Petru Ieremia și Ioan Marcu, 6. Alegerea a două delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii, 7. Propuneri, 8. Distribuirea de cărți folositoare între popor, 9. Închiderea adunării, Boșea Montană din ședința comitetului despărțământului ținută la 12 Iulie 1905. *Dr. Aurel Oprea*, directorul despărțământului, *Ioan Marcu* secretar.

† **Petru Tisu** avocat și membru al mai multor societăți culturale în 26 c. l. a înecat din viață în etate de 59 ani. În mormântarea s'a făcut în Brad (Zarand) Joi în 4 l. c. Fie-i memoria eternă!

Întâlnirea după 25 ani. Tuturor celor 13 amici și colegi, cari am absolvat cursul teologic din Caransebeș la anul 1880 — le aduc și pe aceasta cale la cunoștință: Că, deoarece în urma „Invitării” adresate din partea subsemnatului unuia fiește-căruiă dintre frații — mai toți consimțesc cu locul și timpul convenirii; deci rămâne nerevocabil „ca pe ziua de 10/23 August a. c. să ne întâlnim în Caransebeș, pentru ca să serbăm împreună jubileul de 25 de ani dela absolvarea noastră”. Să lăsăm dară pe 2—3 zile grijile casnice, și cu dragoste colegială să ne îmbrățoșăm unul cu altul, pentru că bunul Dumnezeu știe, că oare ne vom mai vedea în viața aceasta trecătoare?! La revedere iubiți colegi! Borlova la 14 Iulie 1905 v. *Eliseu Drăgălina* preot.

Locuri gratuite pentru cariera de veterinari militari. De acum înainte ministerul de războiu se va îngriji la noi și în Austria de cvalificația veterinarilor militari. Ministerul de războiu va susține pe spese sale 20 tineri în școala superioară de veterinari din Viena și 10 tineri în școala superioară de veterinari din Budapesta, pentruca aceștia să între apoi ca veterinari în serviciul armatei. Tinerii aceștia vor ședeă, atât la Viena cât și la Budapesta, la un loc și vor fi tractați ca și cei din academiile militare din Viena și Wiener-Neustadt. Taxe școlare nu vor plăti și gratis vor primi și diploma. Sunt de obligați însă să servească cel puțin 7 ani în armată. La aceste locuri gratuite pot concura tineri, cari n'au trecut de 20 de ani, necăsătoriți, și cari au dat examenul de maturitate la vrun gimnaziu sau școală reală. Cererile de primire sunt a-se trimite până la 20 August n. și anume: pentru Viena la ministerul comun de războiu, iar pentru Budapesta la comanda corpului 4 de armată din Budapesta. Petiția trebuie instruată cu următoarele documente: atestat de cetățenie, carte de botez sau atestat de naștere, atestat pentru dovedirea juniei, atestat de moralitate, atestat de vaccinare, toate atestatele de pe clasele ultime ale gimnaziului sau școlii reale, unde au absolvat studiile, și testimoniul de maturitate, precum și o declarațiune, prin care concurentul se obligă a servi 7 ani în armata comună ca veterinar.

Bibliografie

A apărut No. 6, pe luna Iunie, din anul III, al revistei *România Ilustrată* de sub direcțiunea d-lui I. Rusu Abrudean, cu următorul bogat sumar:

- Cronica lumii* de Argus.
Serbările regale dela Constanța (cu 10 ilustrațiuni) de I. R. A.
Poeți-Femei de Al. Antemireanu.
Fii gata!... (poezie) de G. Tutoveanu.
Mihail Vlădescu (cu o ilustrație) de Al. Antemireanu.
Concert de primăvară (poezie) de G. Coșbuc.
 † *A. S. R. Prințepile Leopold de Hohenzollern* (cu o ilustrație) de I. R. A.
Erarhii bisericeii noastre (cu 8 ilustrațiuni) de Ortodox.
Norocul mort (poezie) de A. Naum.
Noul parlament (cu 16 ilustrațiuni).
Un mare succes diplomatic al României (textul oficial al unui document istoric).
Schitul Cerebucului (roman istoric) de Em. Gri-gorovitza.
Apostolul (nuvelă de Al. Cazaban).
Oamenii Zilei (cu o ilustrație).
Balada Strămoșilor (poezie) de A. Davila.
Lovitura de Stat din Norvegia de Al. I. (cu 2 ilustrațiuni).
Femeia Română (cu 2 ilustrațiuni) de Elia Em. Savopol.
Din frumșețile țerii (cu o ilustrație).
România Pitorească (cu o ilustrație) de A. B.
Necrolog.
Carnetul lunii.
Bibliografieii.

Aviz

Acei pictori, cari voesc a reflectă la zugrăvirea bisericeii gr. ort. rom. din Mehadia să binevoiască a se adresă pentru informațiuni detaliate la președintele comitetului Dl. Ion Popoviciu, mai consult însă e a se înfațoșă în persoană la numitul Domn.

1—3 [29]

Comitetul parohial

Licitațiuni minuende

În urma încuviințării Venerabilului Consistor diecezan ddto 15-lea Iulie Nr. 2273 E. ex. 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a casei parohiale cu etaj din comuna **Domașnia**, protopresbiteratul Mehadiiei, cu prețul de esclamare de 5730 cor. plus materialele, ce le dă comuna bisericească.

Licitațiunea se va țineă Duminecă în 31-lea Iulie st. v. la 11 oare a. m. în școala comună din loc.

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Planul și specificațiunea de măsurii și spese se pot vedea la Oficiul parohial.

Domașnia în 15-lea Iulie 1905 st. v.

George Pepa 1—2 [32]
 preot și președ. comit.

Simeon Răsvan
 preot și not. comit.

Pe baza incuviințării Ven. Consistor diecezan ddtto 2 Iulie 1905 Nr. 1978 Șc. se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea unei case bisericesti în comuna **Bocșa Română**, protopresbiteratul Bocșa Montană, cu prețul de exclamare de 7924 cor. 46 fil., având comuna bisericescă a pune la dispoziția anteprenorului peatra și cărămida de zidit.

Planul și specificațiune de spese și măsuri, precum și condițiunile de zidire se pot vedeă la oficiul parohial.

Licitațiunea se va țineă Mercuri în 20 Iulie (2 August) a. c. în sala școalei cl. II la 3 oare p. m.

La licitație se vor admite numai măestri probați, cari pot dovedi, că au mai efeptuit asemenea zidiri și cari vor depune înainte de licitațiune 10% vadiu în bani gata sau în hârtii de valoare.

Bocșa Română în 10/23 Iulie 1905. [30]

Comitetul parohial.

În urma incuviințării Venerab. Consistor diecezan ddtto 21 Iunie a. c. Nr. 1923 B. se escrie licitațiune minuendă pentru ridicarea turnului bisericii la o înălțime mai coresponzătoare și astrucarea lui cu aramă, pardosirea padimentului cu petrii de porțelan ciment mosaic, și în fine ingrădirea curții cu gard de fer bătut, a bisericii gr. ort. rom. din com. **Valeaboului**, tractul Caransebeșului, cu prețul de exclamare 8681 Cor. 18 fil.

Licitațiunea se va țineă în 31 Iulie c. v. (13 August c. n.) a. c. la 11 oare a. m. în școala confesională din loc.

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedeă la oficiul parohial din Valeaboului.

La licitațiune se vor admite numai bărbați probați și de omenie, cari pot dovedi, că au mai efeptuit astfel de lucrări.

Valeaboului, din ședința comitetului parohial, ținută la 3/16 Iulie 1905. 1—3 [27]

Valeriu Nicolaeviciu
preot și președ. com. paroh.

Grigorie Lația
not. comit. paroh.

În urma incuviințării Ven. Consistor diecezan ddtto 21 Iunie a. c. Nr. 1830 B ex. 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru repararea sântei biserici gr. or. rom. din **Sân-Mihaiu**, protopresbiteratul Vârșetului, cu prețul de exclamare de 1364 cor. 31 fil.

Licitațiunea se va țineă în 24 Iuliu a. c. st. v. la 11 ore a. m. în școala comunală din loc.

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Specificațiunea de spese și măsuri se poate vedeă la oficiul parohial.

Sân-Mihaiu în 29 Iunie 1905. 3—3 [25]

Comitetul parohial.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistor diecezan ddtto 8 Iunie 1905 Nr. 1778 B. ex 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru pictarea de nou a bisericii gr. or. rom. din comuna **Mircovăț**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, cu prețul de exclamare 6879 coroane.

Licitațiunea se va țineă în edificiul școalei în 24 Iulie (6 August) a. c. 1905. Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedeă ori și când la președintele comitetului parohial.

Întreprinzătorii se vor prezentă în această zi în fața locului, unde li-se vor face cunoscute condițiunile lucrului, având a depune vadiul de 10% în bani gata, sau în hârtii de valoare. Tot odată sunt poftiți a aduce fiecare cu sine un tablou și anume icoana Sfântului proroc Ilie în pustie.

Numai oameni probați experți și de omenie, și cari vor putea dovedi cu atestate, că au lucrat și în alte comune, bine și fără proces, se vor primi ca licitanți.

În fine comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredință lucrul pictării aceluia, în care va aveă încredere mai mare.

Mircovăț în 26 Iunie 1905. 2—3 [26]

Păun Ciuciu
preș. com. par.

Ioan Buică
not. com. par.

Nr. 1527/1905.

Concurse

Pentru ocuparea locurilor fundamentale susținute de Comunitatea de avere în școala de agronomie din Logoj sunt mai mulți candidați de lipsă.

Cei cei doresc să ocupe acestea locuri respective să studieze școala agronomică ca stipendiști ai Comunității de avere se provoacă, să se prezinte *nesmintit în 3 August 1905 la 10 oare a. m. la Comunitatea de avere* și să producă cu sine următoarele documente:

1. Atestatul de botez, din care să se vadă, că au împlinit vârsta de 17 ani.
2. Atestatul școlar obținut în urmă.
3. Atestat de moralitate din partea comunei.
4. Întrucât au satisfăcut deobligământului militar : pasaportul militar.

5. Întrucât sunt minoreni: Învoirea dela părinți respective tutori pentru a putea cercetă școala agronomică ca stipendiști ai Comunității de avere.

Caransebeș, la 20 Iuliu 1905. 2—2 [28]

Comitetul Comunității de avere.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan dtdo 11 Februarie 1905 Nr. 254 B ex. 1905 prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei vacante de clasa II-a din **Opațița**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jugere.
2. Un plaț parohial intravilan și o grădină extravilană de ³/₄ juger.
3. O grădină extravilană de ¹/₃ juger.
4. Folosirea a 3 jugere de izlaz.
5. Birul și stola uzuată.

Se observă, că alesul preot beneficiază din toate venitele parohiale numai jumătate până la 16 Ianuarie 1906. având drept la cealaltă jumătate din venite orfanii rămași după reposatul preot Ioan Popoviciu.

Concurenții au a substerne petițiile instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Opațița, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Buziaș.

În fine concurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Opațița, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Opațița din ședința comitetului parohial ținută la 12 Iunie 1905. 2—3 [24]

Adrian Iancoviciu
preot adm. și președinte

Corneliu Popescu
notar

În conțelegere cu mine: *Ioan Peța* protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Cireșul-timiș** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

- Salar 600 cor.
- Pentru lemne 24 cor.
- Pentru conferințe 10 cor.
- Scripturistica 10 cor.
- Dela înmormântări, unde va fi poftit 80 fil.
- Locuință liberă cu grădină de 800□ stânjeni.
- Alesul învățător va avea a purtă agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.
- Pentru serviciile prestate mai nainte comuna nu acordă nici un favor.

În fine recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic ; iară concursele,

adresate comitetului parohial, a-le subșterne Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Lugoj.

Din ședința comitetului parohial ținută la 29 Mai 1905.

3—3 [23]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea definitivă a postului de paroh în parohia de clasa a II-a din comuna gr. or. rom. **Maciova**, protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie pentru a 2-a oară concus cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhial „Foaia Diecezană.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Două sesiuni parohiale în complex de 64 jugere.
2. Birul parohial, pe care îl prestează credincioșii de fie-care număr de casă 2 coroare în bani sau 15 oche de cucuruz în natură.
3. Venitele stolare uzuate în comună dela boteze, cununii, înmormântări, praznice și alte funcțiuni.
4. Alte venite accidentale în sumă de 100 cor.
5. De cortel va îngrijii comuna bisericească.
6. La concurs vor fi admiși și concurenți cu ecalificațiune pentru parohii de clasa a III-a, dacă nu se vor prezentă și concurenți cu ecalificațiune pentru parohii de clasa a II-a.

Concurenții au a subșterne petițiile, instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Maciova, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Caransebeș.

În fine concurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Maciova, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Maciova din ședința comitetului parohial ținută în 6/19 Martie 1905. 1—3 [31]

Vichentie Țeranu m. p. **George Lipovan** m. p.
preș. com. not. com. par.

Intravilan de Vinzare

Intravilanul din strada Maria Terezia și strada Wekerle, priveliștea spre piața principală, să vinde din mână liberă.

Deslușiri dă Domnul **Eduard Eckart.**

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stanga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s. 1250	715	.	115	630	950
829	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 803	945	s. 705	750	122	s. 1240
	350	485	924	916	545	s. Logoj	p. 646	632	507	620	1205	1100
		836	.	.	.	s. Buziaș	p.	.	.	.	739	639
147		800	.	102	.	s. M.-Ilia	p.	147	.	.	716	716
712		.	147	.	.	p. M.-Ilia	s.	.	.	102	.	.
		.	712	639	.	p. Buziaș	s.	836	.	.	307	307
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p. 644	614	502	614	1208	1043
947	450	613	1028	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	515	400	531	1121	942
M. 411		756	.	1226	.	p. Domașnia-Cornia	p.	317	s. 1037M.	414	949	752
450		820	1209	1251	.	p. Iablanța	p.	246	1014	346	.	715
546	653	846	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p. 345	217	852	327	854	644
653	718	914	1256	139	853	s. Orșova	p. 315	140	735	258	816	605
	732	.	130	239	907	s. Verciorova	p. 245	1250	.	238	746	.

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III		
	655	1030	940	830	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630	715		
	605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100	805		
	617	1037	312	838	s. Chișoda	p. 645	905	1248	753		
		520	*1118	713	p. Buziaș (* 1 lun. - 15 Sept.)	s. 1030	.	*415	1027		
	618	1038	313	838	p. Chișoda	s. 644	904	1247	751		
	645	1105	340	904	s. Jebel	p. 616	837	1219	723		
	930	.	609	.	s. Boca	p.	.	931	510		
		.	931	510	p. Boca	s.	930	609	.		
	650	1106	342	905	p. Jebel	s. 614	834	1218	716		
	701	1118	354	917	s. Voitec	p. 602	823	1206	704		
	1017	.	701	1155	s. N.-Bocșa	p. 340	.	855	355		
	340	855	.	355	p. N.-Bocșa	s. 1017	.	.	1155		
	707	1123	404	921	p. Voitec	s. 535	820	1158	654		
	808	1236	520	1021	s. Vêrșel	p. 451	716	1054	552		
	1250	.	1058	.	s. Timiș-Cubin	p.	330	.	135		
	1220	.	1027	.	s. Panciova	p.	341	.	155		
	341	830	155	.	p. Panciova	s. 745	1220	.	1027		
	330	.	135	.	p. Timiș-Cubin	s.	1250	.	1058		
	818	1250	547	1029	p. Vêrșel	s. 443	706	1049	530		
	845	121	618	1053	s. Jasnova	p. 414	637	1020	459		
	*1030	1120	832	1255	s. Oravița (*Iunie—)	p. 225	.	820	*357	315	
	*155	*256	1150	.	s. Anina (August)	p.	.	444	*1235	1035	
		444	*1235	1055	p. Anina (*Septembrie)	s.	.	*155	256	1150	
		820	*357	315	p. Oravița (— Mai —)	s.	.	*1030	1120	832	
	851	131	625	1058	p. Jasnova	s. 406	630	1012	435		
	925	208	702	1135	s. Baziaș	p. 328	550	925	400		

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.